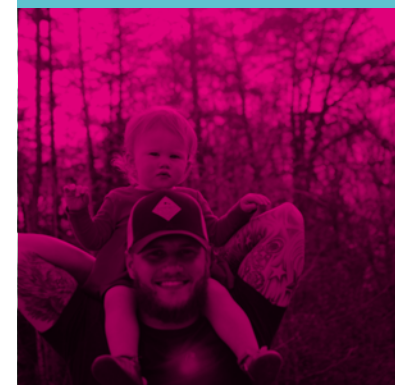

NARZĘDZIOWNIK

JAK DZIELIĆ SIĘ URLOPAMI ZWIĄZANYMI Z RODZICIELSTWEM?

Polskie prawo umożliwia efektywne dzielenie się pracowniczymi uprawnieniami rodzicielskimi w sposób pozwalający na korzystanie z nich nie tylko przez matkę, ale również przez ojca wychowującego dziecko - nierzadko na jednakowych zasadach.

Poniżej przedstawiamy sposoby na dzielenie się uprawnieniami wynikającymi z rodzicielstwa, koncentrując się na rozwiązaniach funkcjonujących w polskim prawie pracy w odniesieniu do poszczególnych rodzajów urlopów i zwolnień wiążących się z wychowaniem dziecka.

URLOP MACIERZYŃSKI

To uprawnienie związane z rodzicielstwem, którym pracownicy-rodzice nie mogą podzielić się równomiernie. Wynika to m.in. z celu, który taki urlop ma realizować, związanego nie tylko z opieką nad dzieckiem, ale również regeneracją sił kobiety po porodzie.

Mimo specyficznego celu urlopu macierzyńskiego, prawo przewiduje możliwość częściowego podziału tego urlopu, umożliwiając ojcu wychowującemu dziecko wykorzystanie, w razie braku nadzwyczajnych okoliczności,

do 6 tygodni z 20 tygodni urlopu macierzyńskiego, jakie przysługują kobiecie w razie urodzenia jednego dziecka.

CO ZROBIĆ?

W pierwszej kolejności to ojciec wychowujący dziecko, składa u swojego pracodawcy pisemny wniosek o udzielenie pozostałej części urlopu macierzyńskiego bezpośrednio po dniu, w którym z urlopu macierzyńskiego przestaje korzystać matka dziecka. Wniosek powinien zostać złożony w terminie nie krótszym niż 14 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu.

Pracodawca ma obowiązek uwzględnić wniosek pracownika. Pracodawca powinien również wystawić stosowne zaświadczenie potwierdzające termin rozpoczęcia korzystania z tego uprawnienia przez ojca wychowującego dziecko.

Następnie matka dziecka składa wniosek w sprawie rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego, wskazując, że z pozostałej części urlopu skorzysta ojciec wychowujący dziecko (dołączając kopię jego wniosku o udzielenie mu części urlopu macierzyńskiego). Wniosek powinien być złożony w terminie nie krótszym niż 7 dni przed planowanym przystąpieniem do pracy.

URLOP RODZICIELSKI

Urlop rodzicielski (32 tygodnie w razie urodzenia jednego dziecka) przysługuje na tych samych zasadach obojgu rodzicom-pracownikom dziecka, którzy mogą podzielić się nim zgodnie z potrzebami i preferencjami.

Możliwe jest zatem zarówno korzystanie z urlopu wyłącznie przez jednego rodzica, jak i korzystanie z urlopu przez oboje rodziców: równocześnie lub przez każdego z rodziców w innym terminie.

Część urlopu rodzicielskiego musi przypadać bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, część (16 tygodni) można wykorzystać w późniejszym okresie, nie później niż do końca roku, w którym dziecko kończy 6 lat. Cały urlop może być udzielony w maksymalnie 4 częściach. Powyższe zasady udzielania urlopu rodzicielskiego mogą w praktyce ułatwić podzielenie tego urlopu pomiędzy rodziców.

CO ZROBIĆ?

W zależności od indywidualnych preferencji w zakresie sposobu wykorzystania urlopu rodzicielskiego, każde z rodziców może złożyć pisemny wniosek o udzielenie takiego urlopu do swojego pracodawcy, zaznaczając

w nim wymiar urlopu rodzicielskiego, z którego chce skorzystać.

Stosowny wniosek powinien zostać złożony do pracodawcy nie później niż na 21 przed rozpoczęciem korzystania z urlopu rodzicielskiego. Wniosek musi zostać uwzględniony przez pracodawcę.

Rodzice mogą złożyć wnioski zarówno jednocześnie jak i niezależnie od siebie. Należy pamiętać, że jeżeli urlop jest wykorzystywany przez oboje rodziców, suma tygodni urlopu wykorzystanych przez matkę i tygodni urlopu wykorzystanych przez ojca nie może przekroczyć 32 tygodni, np. jeśli obydwoje rodzice przebywają na urlopie wspólnie, będzie on trwał 16 tygodni dla każdego z rodziców.

URLOP WYCHOWAWCZY

Urlop wychowawczy przysługuje obojgu rodzicom łącznie w wymiarze 36 miesięcy, z czego każdemu z rodziców dziecka należy się 1 miesiąc nie-transferowalnego na drugiego rodzica urlopu.

Analogicznie do zasady obowiązującej przy urlopie rodzicielskim, urlop wychowawczy może być wykorzystany wyłącznie przez jednego rodzica (wtedy urlop wychowawczy będzie przysługiwał w wymiarze 35 miesięcy), bądź przez oboje rodziców: równocześnie lub przez każdego z rodziców w innym terminie (wtedy urlop będzie przysługiwał w łącznym wymiarze 36 miesięcy).

CO ZROBIĆ?

W zależności od indywidualnych preferencji w zakresie sposobu wykorzystania urlopu wychowawczego, każdy z rodziców może złożyć pisemny wniosek do swojego pracodawcy o skorzystanie z urlopu wychowawczego, składany w terminie nie krótszym niż 21 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu. Wniosek musi zostać uwzględniony przez pracodawcę.

Rodzice mogą złożyć wnioski zarówno jednocześnie jak i niezależnie od siebie. Należy pamiętać, że jeżeli urlop jest wykorzystywany przez oboje rodziców, suma miesięcy urlopu wykorzystanych przez matkę i miesięcy urlopu wykorzystanych przez ojca nie może przekroczyć 36 miesięcy, np. jeżeli obydwoje rodzice przebywają na urlopie wspólnie, będzie on trwał 18 miesięcy dla każdego z nich.

JAKIMI URLOPAMI I ZWOLNIENIAMI OD PRACY NIE MOŻNA SIĘ PODZIELIĆ?

Jest kilka urlopów i zwolnień od pracy związanych z rodzicielstwem, którymi rodzice nie mogą się podzielić, ponieważ przysługują tylko jednemu z zatrudnionych.

Wśród takich uprawnień należy wymienić m.in. 2-tygodniowy urlop ojcowski, który przysługuje wyłącznie ojcu dziecka. Ponadto, w zasadzie tylko ojciec będzie mógł skorzystać z 2 dni zwolnienia od pracy (urlopu okolicznościowego) z tytułu urodzenia dziecka.

Co więcej, 2 dni (lub 16 godzin) zwolnienia od pracy rocznie z tytułu wychowywania dziecka do lat 14 (tzw. opieka) przysługuje tylko jednemu z rodziców dziecka. Jeżeli jedno z rodziców skorzysta z ww. uprawnień, drugie z nich traci taką możliwość. Jednakże rodzice mogą podzielić się opieką w ten sposób, że będą korzystać z niej naprzemiennie, np. w jednym roku kalendarzowym z uprawnienia korzysta jeden rodzic, a w kolejnym roku drugi rodzic, itd.

